

УДК 334.012.64:338.246.027.028 (477)

Данилків Х.П.
аспірант, асистент кафедри обліку та аудиту
Навчально-наукового Інституту
підприємництва та перспективних технологій

ДЕРЖАВНА ФІНАНСОВО-КРЕДИТНА ПІДТРИМКА ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ МАЛОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ

STATE FINANCIAL AND CREDIT SUPPORT OF INNOVATIVE DEVELOPMENT OF SMALL BUSINESS IN TERMS OF EUROPEAN INTEGRATION PROCESSES

АНОТАЦІЯ

У статті розглянуто основні тенденції в застосуванні державної фінансово-кредитної підтримки малого підприємництва в Україні. Виявлено негативний вплив макроекономічних процесів на інноваційний розвиток малого підприємництва. За результатами дослідження зроблено висновок щодо необхідності й удосконалення такої підтримки в Україні. Запропоновані заходи щодо вдосконалення становища цього сектора економіки. Надано пропозиції щодо ефективної державної фінансово-кредитної підтримки інноваційного розвитку малого підприємництва в умовах євроінтеграційних процесів.

Ключові слова: мале підприємництво, мала підприємницька структура, інноваційний розвиток, фінансово-кредитна підтримка, податкове середовище, державне регулювання, євроінтеграційні процеси.

АННОТАЦИЯ

В статье рассмотрены основные тенденции в применении государственной финансово-кредитной поддержки малого предпринимательства в Украине. Обнаружено негативное влияние макроекономических процессов на инновационное развитие малого предпринимательства. По результатам исследования сделан вывод о необходимости и совершенствовании такой поддержки в Украине. Предложены меры по совершенствованию положения данного сектора экономики. Предоставлены предложения относительно эффективной государственной финансово-кредитной поддержки инновационного развития малого предпринимательства в условиях евроинтеграционных процессов.

Ключевые слова: малое предпринимательство, малая предпринимательская структура, инновационное развитие, финансово-кредитная поддержка, налоговая среда, государственное регулирование, евроинтеграционные процессы.

ANNOTATION

The article reviews the main trends in the use of state financial and credit support of small business in Ukraine. Negative impact of macroeconomic processes in the innovative development of small businesses is found. The results of research allow concluding on the need for such support and its improvement in Ukraine. The author proposed measures to improve the situation of the sector. The proposals for effective public financial and credit support of innovative development of small business in terms of European integration processes were provided.

Keywords: small business, innovative development, financial and credit support, tax environment, governmental regulation, European integration processes.

Постановка проблеми. На сьогодні інноваційний розвиток малого підприємництва в Україні відбувається в складних умовах розвитку ринкової економіки, позначених значними труднощами соціально-економічного, політичного й правового характеру. На цей процес

впливають переважно наявність адміністративних бар'єрів, значний податковий тягар, обмеження фінансово-кредитних можливостей, недостатність фінансової, матеріально-технічної, управлінської та кадрової складової діяльності малого підприємництва. Недостатньою є увага держави до розв'язання проблемних питань інноваційного розвитку малого підприємництва, хоча саме воно, не вимагаючи великих стартових інвестицій, гарантує швидкий обіг ресурсів, високу динаміку зростання, допомагає оперативно вирішувати проблеми реструктуризації економіки, гнучко реагує на зміну кон'юнктури ринку, надає економіці додаткової стабільності. Тому дослідження проблемних питань, пов'язаних із функціонуванням суб'єктів малого підприємництва та розвитком системи їх державного регулювання в ринкових умовах, мають принципове значення на етапі його утвердження.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання розвитку теорії та практики державної фінансової підтримки інноваційного розвитку малих підприємницьких структур досліджували у своїх працях зарубіжні вчені: Ю. Брігхем, В. Бочаров, К. Ерроу, Б. Кузик, М. Міллер, Ф. Модільяні, Є. Нагашев, Є. Стоянова, Й. Шумпетер, Ю. Яковець. Найповніше здобутки вітчизняної науки у сфері інноваційного розвитку малого підприємництва та його фінансового забезпечення подані у працях З. Залози, В. Збарського, Т. Косового, М. Крупки, В. Лук'яненка, І. Михайленка, К. Проскури. Повномасштабне висвітлення проблем розвитку державного регулювання й підтримки інноваційного розвитку малого підприємництва дають роботи З. Варналія.

Виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми. У більшості наукових робіт цьому питанню приділено не достатньо уваги. Менш дослідженими залишаються питання необхідності підвищення результативності державного фінансово-кредитного забезпечення інноваційного розвитку малого підприємництва з метою реалізації сталого економічного розвитку. Усе це свідчить про актуальність теми, а

відтак зумовило вибір напряму дослідження в науковому і практичному аспектах.

Мета статті. Метою роботи є дослідження й аналіз державного стимулювання інноваційного розвитку малого підприємництва, розроблення теоретичних і практичних рекомендацій щодо вдосконалення схем державної фінансово-кредитної підтримки цього сектора в Україні.

Виклад основного матеріалу. Інтенсивний інноваційний розвиток малого підприємництва в умовах становлення ринкової економіки не може відбуватися без державного регулювання. Держава, як інституційна основа розвитку національної економіки й суспільства, має брати активну участь у формуванні політики щодо сприяння активізації підприємницької діяльності [3, с. 188].

Велику роль у формуванні та здійсненні державної політики щодо підтримки малого підприємництва і його інноваційного розвитку відіграє правове й організаційне забезпечення. На державу покладено визначення загальних принципів, пріоритетних напрямів і методів фінансово-кредитної підтримки малого підприємництва, установа порядку й ефективної діяльності органів державної влади, а також створення організаційно-правових умов для розвитку малих підприємницьких структур.

Державні програми повинні враховувати стан бюджетної, кредитно-фінансової системи, рівень життя та доходів населення для ефективного й своєчасного прямого та непрямого впливу на розвиток підприємництва. Відповідно до цього, взаємодія держави із сектором малого підприємництва з приводу регулювання процесів його інноваційного розвитку мусить здійснюватися на взаємовигідній основі й мати довгостроковий характер [3, с. 189].

Державна участь у створенні сприятливого інноваційного розвитку малого підприємництва може полягати в прямому фінансуванні різних ініціатив і/або об'єктів, а також у використанні непрямих інструментів регулювання.

Отже, державна підтримка інноваційного розвитку малого підприємництва – це насамперед комплекс заходів, спрямованих на створення сприятливих організаційно-правових умов для подальшої активізації інноваційної діяльності за допомогою виваженої, диференційованої фінансово-кредитної, інноваційної, податкової та інвестиційної політики.

Найвпливовішим засобом державної підтримки малого підприємництва на сьогодні є зонайперше формування сприятливого податкового середовища, яке найбільш суттєво впливає на його діяльність [2, с. 21]. Адже з усіх видів макроекономічної політики податкова найбільшою мірою визначає умови функціонування малих підприємницьких структур в Україні, оскільки прямо впливає на їхні фінансові результати та інноваційні можливості.

Оподаткування повинно мати нейтральний або заохочувальний характер, щоб стимулюва-

ти компанії одержувати й, що особливо важливо, не приховувати прибуток, розмір і динаміка якого для інвесторів є основним критерієм результативності їхньої роботи. При цьому ключовими для стратегічних інвесторів є такі характеристики податкової системи, як податкова база та податкова ставка.

Однак, на нашу думку, податкові пільги є найкращим кроком для стимулювання інноваційної діяльності, що надасть можливість підприємствам та економіці країни перейти на інноваційний тип розвитку. Проте при виборі податкових пільг необхідно вважати не тільки тип підприємства, а і його розмір і вік. Так, найбільші IT-компанії, як HP, Dell, Apple та інші, починали свій великий розвиток із дуже маленьких і непримітних підприємств, проте держава дала таким підприємствам можливість розвиватися шляхом зменшення для них податкового навантаження та можливості отримати різні гранти. Необхідно при стимулюванні інноваційної діяльності враховувати особливості великих і малих підприємницьких структур.

Для малих підприємницьких структур додаткові обігові кошти є набагато важливішими, ніж для великих, оскільки великі підприємства зможуть акумулювати зазначені додаткові кошти на інноваційну діяльність, скажімо, з інших підрозділів, тоді як малі підприємницькі структури позбавлені таких можливостей. Також додаткове стимулювання інноваційної діяльності для малих підприємницьких структур необхідно проводити, тому що саме малі суб'єкти господарювання більш «маневрені» на ринку і швидше зможуть переорієнтувати свої науково-дослідні та виробничі потужності під розроблення й упровадження актуальних інновацій для ринку, тоді як великим підприємствам потрібний додатковий час на ці зміни. Для таких малих підприємницьких структур, що займаються інноваційною діяльністю, необхідно запроваджувати додаткове податкове стимулювання, а саме: збільшений процент за податковим дослідним кредитом, порівняно зі стандартною ставкою, що буде діяти; установлені більші вагові коефіцієнти для витрат, понесених у зв'язку з інноваційною діяльністю підприємства; також для малих підприємницьких структур повинна бути спрощена процедура адміністрування податків і зборів.

Малі підприємницькі структури також мають отримувати додаткові податкові стимули, порівняно з основною програмою податкового стимулювання інноваційної діяльності. Такими стимулами можуть стати як ті, що були запропоновані для малих підприємств, так й інші. Одним із інших шляхів стимулювання інноваційної діяльності малих підприємницьких структур є запровадження податкових канікул на певний термін, скажімо, від двох до п'яти років. Така велика різниця в податкових канікулах пов'язана з різними інноваціями, що

ними займається нове підприємство, і розмір податкових канікул повинен установлюватись з урахуванням можливостей підприємства.

Для подальшого стимулювання інноваційної діяльності малих підприємств необхідно запроваджувати й додаткові преференції, які мають додатково стимулювати малі підприємницькі структури до збільшення витрат на інноваційну діяльність у майбутньому. Це важливо, тому що підприємницькі структури, задіяні в програмі податкового стимулювання інноваційної діяльності, повинні нарощувати свою інноваційну діяльність, а не зупинятися на досягнутому, здійснивши протягом короткого періоду витрати на інноваційну діяльність та отримавши податкові преференції. Такі стрибки витрат на інноваційну діяльність не дадуть змоги системно розвивати інновації на підприємствах. Тому необхідно впроваджувати додаткові преференції поряд із основними, такими мають стати зростаючі податкові пільги й можуть бути кумулятивні податкові пільги.

Зростаючі податкові пільги полягають у тому, що мале підприємство отримуватиме більші податкові пільги у зв'язку зі збільшенням витрат на інноваційну діяльність. При застосуванні таких пільг поряд із основними підприємство додатково зменшить податок на прибуток підприємств, що більше стимулюватиме його до збільшення витрат на інноваційну діяльність у майбутньому.

Застосування кумулятивних пільг полягає в тому, що малому підприємству будуть надані додаткові пільги, якщо воно на певну величину збільшить витрати на інноваційну діяльність. Так, можуть бути запропоновані додаткові податкові пільги, а саме: додаткові податкові знижки або податкові канікули на рік, якщо підприємство збільшить питому вагу витрат на інноваційну діяльність у структурі загальних витрат, наприклад, удвічі протягом певного періоду (3–5 років).

Стимулюючі зростаючі й кумулятивні пільги нададуть можливість більш-менш рівномірно заохочувати підприємства займатися чи нарощувати свою інноваційною діяльністю незалежно, у якому напрямі інноваційної діяльності вони працюють.

У контексті вищезазначеного підкреслимо, що з метою підвищення ефективності податкового стимулювання підприємницької діяльності для національної економіки, держава повинна забезпечити проведення реінвестування в розширення чи вдосконалення виробництва коштами, отриманими підприємством у результаті дії податкових пільг.

У контексті цього пропонується закріпити положення про обов'язковість проведення підприємницькими структурами реінвестування пільгових коштів у Податковому Кодексі України [11]. Також для забезпечення розвитку малого підприємницького сектора економіки має відбуватися процес створення альтернатив-

них виробництв на малих підприємницьких структурах, що повинен стимулюватись податковою політикою у формі зменшення податкових ставок і збільшення неоподаткованого мінімуму [1, с. 13].

Важливим чинником якісних змін у сфері інноваційного розвитку малого підприємництва є вдосконалення чинної державної системи фінансово-кредитної підтримки, яка забезпечила б доступ суб'єктів малого підприємництва до фінансових ресурсів за умови зворотності і платності їх надання.

Класичні методи державної фінансово-кредитної підтримки інноваційного розвитку малого підприємництва передбачають таке: сприяння розширенню обсягів державних закупівель товарів (робіт, послуг) у суб'єктів малого підприємництва; фінансова підтримка населення в започаткуванні власної справи; спрощення доступу до інформації про фінансово-кредитні установи; уведення системи пільгового кредитування для суб'єктів малого підприємництва.

Формування фінансово-кредитної підтримки інноваційного розвитку малого підприємництва в Україні здійснюється на підставі заходів, затверджених Законом України «Про Національну програму сприяння розвитку малого підприємництва в Україні» [6], які щорічно затверджуються розпорядженнями Кабінету Міністрів України [3, с. 190].

Національною програмою визначаються основні заходи щодо державної підтримки малого підприємництва, які зумовили прийняття низки нормативно-правових актів, направлених на покращення підприємницького середовища, розвиток інфраструктури підтримки підприємництва, міжнародного співробітництва у сфері підтримки малого бізнесу, запровадження освітньої програми для підприємців і широких верств населення, низки соціально спрямованих програм щодо розвитку підприємництва в малих містах, сільській місцевості, залучення до підприємницької діяльності слабо захищених верств населення.

Крім того, на підставі заходів Національної програми розробляються регіональні програми підтримки малого підприємництва, які дають значний поштовх для інноваційного розвитку цього сектора економіки в регіонах.

Фінансове забезпечення виконання відповідних державних цільових програм підтримки інноваційного розвитку малого підприємництва проводиться за рахунок бюджетних коштів. Обсяг щорічних асигнувань на таку підтримку визначається у видатковій частині Державного бюджету України та Державній програмі приватизації.

Згідно із Законом України «Про державну підтримку малого підприємництва» від 19 жовтня 2000 року № 2063-III (зі змінами), фінансове забезпечення реалізації державної політики у сфері фінансово-кредитної підтримки малого

підприємництва, здійснюють відповідно до своєї компетенції:

- на загальнодержавному рівні – Український фонд підтримки підприємництва;
- на регіональному рівні – регіональні фонди підтримки підприємництва;
- на місцевому рівні – місцеві фонди підтримки підприємництва [5].

Основним державним суб'єктом фінансово-кредитної підтримки підприємництва, який реалізує державну політику щодо розвитку малих підприємницьких структур, є Український фонд підтримки підприємництва (далі – УФПП) [3, с. 191]. Один із напрямів діяльності цього фонду – здійснення фінансово-кредитного забезпечення та запровадження ефективних кредитно-гарантійних механізмів фінансування суб'єктів малого підприємництва [7, с. 152].

На сьогодні UFPP є засновником 23 регіональних (20 обласних, Автономної Республіки Крим, міст Києва й Севастополя), 5 міських фондів підтримки підприємництва (далі – ФПП), 2 районних, 1 відділення UFPP та Фонду розвитку бізнесу. Утім у 2012 р. з Державного бюджету України кошти на фінансове забезпечення реалізації державної політики підтримки підприємництва до UFPP не надходили [10].

Фінансово-кредитна державна підтримка суб'єктів малого підприємництва у 2012 р. здійснювалася за рахунок бюджетної програми «Мікрокредитування суб'єктів малого підприємництва». У 2013 р. на фінансування бюджетної програми «Мікрокредитування суб'єктів малого підприємництва» було передбачено 10 300,0 тис. грн (Закон України «Про Державний бюджет України на 2013 рік») [8].

Для використання бюджетних коштів і їх цільового спрямування UFPP проведено конкурс на отримання мікрокредитів. За результатами конкурсу, з переможцями – суб'єктами малого підприємництва було укладено 39 договорів про надання бюджетних коштів на загальну суму 9 550,0 тис. грн. Однак кошти в межах відкритих бюджетних асигнувань на суму 6 365,4 тис. грн за бюджетною програмою «Мікрокредитування суб'єктів малого підприємництва» підприємцям у 2012 р. не були перераховані [10].

З початку 2013 р. UFPP видано 32 мікрокредити (на суму 7 862 852 грн): з них 16 – фізичним особам підприємцям (3 950 000 грн) та 16 – юридичним особам (3 912 852 грн) [8].

Основними напрямками діяльності суб'єктів малого підприємництва, які отримали мікрокредити, є виробництво продовольчих товарів, сільськогосподарської та промислової продукції, переробка і збут виробленої продукції, придбання техніки, обладнання, новітніх технологій, будівництво й реконструкція виробничих приміщень [8; 10].

Утім Державним бюджетом України на 2012 р. за бюджетною програмою «Заходи по реалізації Національної програми сприя-

ня розвитку малого підприємництва в Україні» було заплановано фінансування освітньої програми для підприємців – початківців, безробітних і суб'єктів малого підприємництва [4]. У межах реалізації зазначеної програми у 2012 р. проведено 75 навчальних семінарів у 27 регіонах України за темами: започаткування власної справи, бізнес-планування; мале підприємство: оподаткування, соціальне страхування, облік, звітність; ресурсне забезпечення малого підприємства. Загальна вартість послуг із організації та проведення семінарів становила 1 993,5 тис. грн [8].

Протягом 2012 р. на виконання всіх заходів Національної програми сприяння розвитку малого підприємництва в Україні Державним бюджетом України було передбачено 21,8 млн грн, фактично використано 18,8 млн грн (що становить, за оцінками спеціалістів Держкомпідприємництва, лише 18% від необхідних обсягів фінансування). При цьому на запровадження програми фінансової підтримки суб'єктів малого підприємництва було передбачено 20 млн грн, з них використано 17 млн грн у зв'язку з обмеженістю терміну для проведення конкурсів на надання послуг.

Загалом заходи Національної програми сприяння розвитку малого підприємництва в Україні протягом останніх років фінансуються лише в розмірі 1,8 млн грн, що, у свою чергу, негативно впливає й на фінансування відповідних регіональних програм. У зв'язку з цим унеможливується комплексне розв'язання проблем у цій сфері, гальмується інноваційна спрямованість розвитку малого підприємництва.

Варто відзначити, що Уряд ужив заходів щодо забезпечення діяльності Державної інноваційної небанківської фінансово-кредитної установи «Фонд підтримки малого інноваційного бізнесу», схваливши відповідну постанову на засіданні Кабінету Міністрів України 12 листопада 2012 року. Ухвалення документа дасть змогу спрямувати кошти на забезпечення діяльності Фонду підтримки малого інноваційного бізнесу, створеного відповідно до Постанови КМУ від 12 грудня 2011 року № 1396 [12].

Ухвалений Урядом документ також надасть можливість забезпечити діяльність Фонду, надавати державну підтримку запровадженню вітчизняних високотехнологічних наукових, науково-технічних розробок і винаходів у виробництво, відповідно до пріоритетних напрямів інноваційної діяльності, та реалізації інноваційних проектів суб'єктів малого підприємства.

Фонд здійснюватиме відбір інноваційних проектів і надаватиме фінансову підтримку для їхньої реалізації. Фінансова підтримка може надаватися як повне безвідсоткове кредитування за рахунок коштів Державного бюджету України та коштів місцевих бюджетів, як часткове (до 50%) безвідсоткове кредитування або у формі повної чи часткової компенсації відсотків,

сплачуваних суб'єктами інноваційної діяльності комерційним банкам та іншим фінансово-кредитним установам за кредитування інноваційних проектів. Фонд також надаватиме державні гарантії комерційним банкам, що здійснюють кредитування інноваційних проектів, і надаватиме майнове страхування реалізації інноваційних проектів. Для реалізації інноваційних проектів Фонд також залучатиме вітчизняні та іноземні інвестиції. Проте це буде досягнуто шляхом створення статутного капіталу Фонду в розмірі 35 млн грн [9].

Отже, головною проблемою державної фінансово-кредитної підтримки інноваційного розвитку малого підприємництва в Україні є відсутність постійного джерела фінансування державних цільових програм. З року в рік не вдається повною мірою реалізувати низку заходів щодо фінансово-кредитної та інноваційної підтримки суб'єктів малого підприємництва. Коштів, як правило, вистачає лише на організацію найбільш важливих загальнодержавних заходів щодо розвитку підприємництва та проведення семінарів із питань започаткування й ведення власної справи.

Для розв'язання цієї проблеми, на нашу думку, необхідно визначити на законодавчому рівні, зокрема в бюджетному законодавстві, що 10% фінансових ресурсів, отриманих від приватизації, спрямовуються на фінансування державних програм підтримки інноваційного розвитку малого підприємництва. Це є логічним і вкрай необхідним елементом трансформації економічної системи та має стати базовим методом фінансового регулювання розвитку приватного сектора й становлення середнього класу в Україні.

Окрему увагу треба звернути на методику підготовки, упровадження та ресурсну базу регіональних програм підтримки інноваційного розвитку малого підприємництва. На сьогодні підприємець практично не може отримати кредит з місцевого фонду підтримки підприємства й муніципального фонду. Для цього, на нашу думку, асоціація міст України може ефективно скористатися досвідом Великобританії, де муніципальна влада оголошує конкурс на виконання різних видів робіт, необхідних для життєзабезпечення місцевої громади. Переможці таких конкурсів отримують не лише муніципальні замовлення, а й стартовий капітал на його виконання з місцевих фондів. Цей метод надає можливість управляти фінансовими ресурсами з максимальною результативністю й використовувати їх з метою розвитку регіонів і населених пунктів.

Варто відзначити, що на сьогодні регіональні програми не мають іншого джерела фінансування, окрім місцевого бюджету. Уважаємо, що додатковим джерелом фінансування мають стати 10% коштів, отриманих від приватизації комунального майна, що дасть змогу концентрувати необхідні фінансові ресурси на

регіональному рівні. Норму про перерахування 10% коштів від приватизації комунального майна в регіональні фонди підтримки малого підприємництва необхідно передбачити у відповідних законодавчих і нормативних актах.

Також, на нашу думку, державні програми підтримки інноваційного розвитку малого підприємництва повинні мати високий рівень селективності [3, с. 191], здійснюватися на конкурсній основі та підтримувати насамперед ризикові, первісні стадії розробки технологічних інновацій на малих підприємницьких структурах.

У межах програм державного стимулювання доцільно підтримувати ті дослідження, тематика яких визнана пріоритетною на державному рівні. Фінансування малих підприємницьких структур не повинно бути однаковим на всіх етапах їхнього становлення й розвитку. Крім того, підвищити ефективність використання державних коштів мають обов'язкові щорічні публікації про результати використання коштів по державних і донорських програмах підтримки інноваційного розвитку малого підприємництва.

Актуальним аспектом державної підтримки інноваційного розвитку малого підприємництва має стати і його інформаційна підтримка. Як свідчить практика, створення баз даних та інформаційних служб у системі Інтернет, що набула поширення декілька років тому, є неефективною і не виправдовує сподівань. Більш перспективним, на нашу думку, є часткове або повне фінансування участі малих підприємницьких структур у різних міжнародних виставках і ярмарках технологій. Як правило, це дає змогу сформувати нові контакти, що в майбутньому можуть бути джерелами створення нових розробок та основою формування ринків збуту продукції підприємства.

Як використання інфраструктури, так і державне фінансування інноваційної діяльності є малоефективним за відсутності кваліфікованих кадрів у сфері високих технологій. А це, як свідчать результати дослідження, у свою чергу, надзвичайно важлива проблема в цій галузі. Для її вирішення має бути створена система консультаційних послуг для інноваційно активних малих підприємницьких структур, а також сформована інституціональна інфраструктура підготовки та перепідготовки кадрів, уключаючи використання програм і технічних засобів дистанційного навчання. Система підготовки кадрів повинна бути гнучкою й різноманітною, містити в собі як університетське навчання, так і короточасні курси, семінари, круглі столи для підвищення кваліфікації менеджерів-практиків.

Для малих інноваційних підприємств, на нашу думку, доцільним є створення системи нормативної регламентації освітніх центрів і центрів перепідготовки, що містила б систему контролю за якістю навчання та забезпечувала ефективний моніторинг подальшої бізнес-кар'єри випускників.

Висновки. Отже, здійснення базових напрямів підтримки малих підприємницьких структур з боку держави дасть, з нашої точки зору, сформувати сприятливе ділове середовище й умови розвитку малого інноваційного підприємства в різних галузях економіки країни, сприятиме їхньому ефективному функціонуванню, забезпеченню соціально-політичної стабільності, реалізації принципів відкритих інновацій з метою забезпечення економічного зростання країни та підвищення її конкурентоспроможності на світовому ринку.

Перспективами подальших досліджень у цьому напрямі є розробка механізму інституційної підтримки інноваційного розвитку малого підприємства в Україні.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Варналій З.С. Стан, проблеми та перспективи податкового стимулювання суб'єктів підприємства в умовах дії Податкового кодексу України / З.С. Варналій, О.В. Панасюк // Вісник КНУ імені Тараса Шевченка. – 2013. – № 148. – С. 11–15.
2. Данилків Х.П. Ефективність податкової політики для розвитку малого бізнесу / Х.П. Данилків // Наука України. Перспективи та потенціал : Всеукр. наук.-практ. заоч. конф., 15–17 вересня 2011 р. – Одеса, 2011. – С. 21–23.
3. Дропа Я. Державна політика фінансової підтримки малого бізнесу в Україні / Я. Дропа, Х. Данилків // Формування ринкової економіки в Україні. – 2011. – Вип. 23. – Ч. 1. – С. 188–193.
4. Про Державний бюджет України на 2012 рік : Закон України від 22.12.2011 р. № 4282-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/4282-17>.
5. Про державну підтримку малого підприємництва : Закон України від 19.10.2000 р. № 2063-III [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.rada.gov.ua>.
6. Про Національну програму сприяння розвитку малого підприємства в Україні : Закон України від 21.12.2000 р. № 2157-III [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2157-14>.
7. Кошелева О.Г. Фінансово-кредитна складова інфраструктури підтримки малого та середнього підприємства в Україні / О.Г. Кошелева // Наукові записки. Серія «Економіка». – 2012. – Вип. 19. – С. 151–155.
8. Узагальнені звіти про стан виконання регіональних програм розвитку малого підприємства в Україні за 2006–2013 рр. // Офіційний сайт Державного комітету з питань регуляторної політики та підприємництва [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.dkrp.gov.ua>.
9. Офіційний сайт Органів виконавчої влади «Урядовий портал» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.kmu.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=245786237&cat_id=244274160.
10. Офіційний сайт Українського фонду підтримки підприємства [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://ufpp.gov.ua>.
11. Податковий Кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.
12. Про утворення Державної інноваційної небанківської фінансово-кредитної установи «Фонд підтримки малого інноваційного бізнесу» : Постанова Кабінету Міністрів України від 12.12.2011 р. № 1396 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1396-2011-%D0%BF>.